ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра словацької філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан філологічного
факультету
_____ Юрій БІДЗІЛЯ
«16» вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА (ВИРОБНИЧА)

Рівень вищої освіти	**Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти**
Галузь знань	**03 Гуманітарні науки**
Спеціальність	**035. Філологія**
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	**035.036. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-словацька**
Освітня програма	**Словацька мова та література**
Статус дисципліни	**обов'язкова**
Мова навчання	**словацька, українська**

Ужгород – 2022

Робоча програма «**Перекладацька практика (виробнича)**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **03 Гуманітарні науки** спеціальностей **035. Філологія** предметної спеціальностей (спеціалізації) **035.036. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-словацька** освітньої програми **«Словацька мова та література».**

Розробники: Буднікова ЛесяТомашівна, доцент, кандидат філологічних наук, доцент кафедри словацької філології,
Ліхтей Тетяна Василівна, доцент, кандидат філологічних наук, доцент кафедри словацької філології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
словацької філології

протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____Наталія ПЕТРІЦА

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

протокол № 1 від «16» вересня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії _____Василь ШАРКАНЬ

© Буднікова Л.Т., Ліхтей Т.В., 2022 р.
© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2022 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	**Розподіл годин за навчальним планом**
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,5	Рік підготовки:
	3
Загальна кількість годин – 135	Семестр:
	6
Вид підсумкового контролю: диференційований залік	Індивідуальна робота:
	90
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:
	45

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою **«Перекладацької практики (виробничої)»** є поглибити теоретичні знання та набути практичні навички перекладача зі словацької мови українською та навпаки.

Завданням перекладацької практики є:

- поглибити і закріпити знання, які студенти одержали протягом трьох років навчання на ОП «Словацька мова та література»;
- оволодіти навичками письмового перекладу спеціальної літератури зі словацької мови рідною та з рідної іноземною;
- розвивати у студентів любов до професії перекладача, прагнення до всебічного вивчення іноземних мов та культур.

Відповідно до освітньої програми «Словацька мова та література», проходження практики **«Перекладацька практика (виробнича)»** сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких загальних (ЗК) компетентностей спеціальності (ЗК 04, ЗК 05, ЗК 06, ЗК 07, ЗК 08, ЗК 09, ЗК 10, З 11, ЗК 12) та фахових (ФК) компетентностей (ФК 02, ФК 06, ФК 07, ФК 08, ФК 09, ФК 10):

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв’язання професійних завдань.

ФК09. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДО ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження «**Перекладацької практики (виробничої)**» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми «Словацька мова та література»:

ОК 17. Практичний курс словацької мови.

ОК 21. Теорія і практика перекладу.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРАКТИКИ

Відповідно до освітньої програми **«Словацька мова та література»,** проходження практики «**Перекладацька практика (виробнича)**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН)**:**

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	ПРН01
Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН02
Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	ПРН03
Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	ПРН06
Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	ПРН10
Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.	ПРН11
Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	ПРН14

Очікувані результати практики, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження «**Перекладацької практики (виробничої)**»:

Очікувані результати практики	Шифр ПРН
вміти вільно спілкуватися українською та словацькою мовами, їх усною та письмовою формами, використовуючи їх для ведення ефективної міжкультурної комунікації;	ПРН01
вміти добирати інформацію при перекладі, користуватися різними перекладацькими програмами;	ПРН02
вміти організувати власну навігацію навчання при проходженні перекладацької практики;	ПРН03
вміти використовувати інформаційні й комунікаційні технології при перекладі текстів різних типів;	ПРН06
знати норми української та словацької літературної мов та послуговуватися цими знаннями при перекладі;	ПРН10
знати принципи, технології і прийоми створення письмових текстів різного характеру;	ПРН11

вміти використовувати словацьку мову в письмовій формі при перекладі текстів різної тематики.	ПРН14

5. БАЗИ ПРАКТИКИ

Бази «Перекладацької практики (навчальної)» визначаються довгостроковими або короткостроковими договорами між університетом і підприємствами перекладацької сфери всіх форм власності і є офіційною підставою для проходження практики здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років з можливістю подальшої пролонгації на такий ж строк.

Базами проходження практики можуть виступати Закарпатська Торгово-промислова палата, Управління з питань зовнішньоекономічних зв'язків європейської інтеграції та транскордонного співробітництва ОДА і представництва МЗС України в Ужгороді, відділ зовнішніх зв'язків УжНУ, відділ іноземної літератури наукової бібліотеки УжНУ, бізнесові структури, спільні підприємстві, перекладацькі агенції, туристичні та торгові фірми тощо.

Здобувачі мають можливість завчасно самостійно пропонувати місце проходження практики за умови підписання короткострокового договору між університетом та підприємством.

Закріплення здобувачів за базами практики та призначення керівників від кафедри оформлюється наказом ректора університету.

УжНУ наразі має підписані довгострокові договори співпраці з наступними підприємства, що можуть стати базами практики під час проходження практики здобувачів освітньої програми **«Словацька мова та література»:**

1. Закарпатська торгово-промислова палата.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ «ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ (ВИРОБНИЧОЇ)»

Під час проходження «Перекладацької практики (виробничої)» студенти повинні виконати:

1. Переклад публіцистичних текстів.
2. Переклад художніх текстів.
3. Переклад технічних текстів.
4. Переклад наукових текстів.

7. ОРІЄНТОВНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ «ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ (ВИРОБНИЧОЇ)»

- проведення настановчого інструктажу на факультеті;
- проведення ознайомлення з наявною літературою з необхідної тематики в іноземному відділі наукової бібліотеки УжНУ;
- переклад текстів;
- робота на базі практики, де студенти здійснюють письмовий переклад текстів;
- підготовка відповідних матеріалів практики та перевірка їх керівником практики;
- захист перекладацької практики при комісії.

№ п/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1.	Проведення настановчого інструктажу на факультеті	1-ий день
2.	Проведення ознайомлення з наявною літературою з необхідної тематики в іноземному відділі наукової бібліотеки УжНУ.	1-ий день
3.	Підготовка перекладу текстів	1-2-й тиждень
4.	Письмовий переклад текстів різного характеру.	1-2-й тиждень
5.	Підготовка відповідних матеріалів та перевірка їх керівником практики.	12-14-й день
	Загальна тривалість практики	2 тижні

8. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Перед початком перекладацької практики проводиться інструктаж, на якому студентам пояснюється порядок проходження, її зміст та конкретні завдання.

У відділі іноземної літератури наукової бібліотеки УжНУ студентів знайомлять з наявним фондом іноземної літератури різножанрової тематики та словниками даного профілю.

Студенти мають змогу вибрати книгу на іноземній мові на потрібну їм тематику і перекласти необхідний обсяг.

Наступним етапом практики є робота на базі практики, де студенти перекладають необхідні тексти.

Завершальним етапом практики є оформлення необхідно документації, перекладів та написання звіту.

Керівник практики перевіряє переклади та звіт.

Захист «Перекладацької практики (виробничої)» відбувається у формі співбесіди при комісії, яка складається з трьох НПП кафедри.

9. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ПРАКТИКИ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Загальні вимоги до оформлення звіту

Звіт про проходження «Перекладацької практики (виробничої)», складається з таких розділів:

1. Тривалість та послідовність проходження практики.
2. Загальна характеристика бази практики.
3. Опис виконаної роботи.
4. Власні висновки та пропозиції.

Матеріали перекладацької практики:

1. Переклад публіцистичних текстів.
2. Переклад художніх текстів.
3. Переклад технічних текстів.
4. Переклад наукових текстів.

Щоденник практики

Щоденник практики заповнюється студентом, де керівник практики дає свій висновок про роботу студента із запропонованою оцінкою.

Порядок допуску звіту до захисту практики

Студент допускається до захисту практики, якщо здав усі визначені документи: звіт, щоденник практики та матеріали практики.

10. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Диференційований залік з практики приймається у формі звітної конференції комісією НПП кафедри.

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системо, згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводиться в оцінку за схемою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82-89	**B**	добре	зараховано
74-81	**C**	добре	зараховано
64-73	**D**	задовільно	зараховано
60-63	**E**	задовільно	зараховано
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звітів:

№ п/п	**Вид роботи**	**Кількість балів**
1.	Переклад публіцистичних текстів.	20
2.	Переклад художніх текстів.	20
3.	Переклад технічних текстів.	20
4.	Переклад наукових текстів.	20
5.	Звіт про проходження практики та його захист.	20
	Усього	100

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гудманян А.Г. Вступ до перекладознавства: навчальний посібник для студентів спеціальності «Переклад» / А.Г. Гудманян, А.В. Сітко, Г.Г. Єнчева. Вінниця: Нова Книга, 2020. 352 с.
2. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): [підручник]. Вид. 5-те, випр. і допов. Вінниця: Нова книга, 2017. 447 с.
3. Теорія і практика перекладу: навч.-метод. посіб. для словакістів / авт.-упоряд. Тетяна Ліхтей, Ольга Мадяр ; Ужгород. нац. ун-т, Філол. ф-т, Каф. словац. філології. - Вид. 2-ге. - Ужгород : РІК-У, 2023. 119 с.
4. Djovčoš M., Šveda, P. Mýty a fakty o preklade a tlmočení na Slovensku. Bratislava: Veda, 2017.
5. Fedorko, M. Učebnica a cvičebnica tlmočenia 1. Prešov: Prešovská univerzita, 2017.
6. Vertanová, S. Štubňa, P. Andoková, M. et al. Tlmočník ako rečník: učebnica pre študentov tlmočníctva. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2020.

Допоміжна література

1. Hiletska Z. Ukrajinské vlastné mená v súčasných slovenských textoch. In: Transformácia a transpozícia onomastických kategórié v slovanských jazykoch. Prešov, 2022.
2. Maďar O., Slivková I. Preklad v stredoeurópskom kultúrnom kontexte. Prešov, 2021.
3. Müglová, D. Komunikácia, tlmočenie, preklad alebo prečo spadla Babylonská veža? Nitra, Enigma, 2009.
4. Opalková J. Mediácia interkultúrnej komunikácie II. Súdny prekladateľ. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univertity v Prešove, 2012.
5. Pachomova S., Džoganík J., Kuz H. Slovensko-ukrajinský slovník ojkoným. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univertity v Prešove, 2022.
6. Šveda, P. Tlmočenie v teórii a praxi. Bratislava: Stimul, 2021.
7. Vaňko J. O prepise z cyrilského písma v ukrajinčine do slovenčiny. In: Kultúra slova, č. 4, 2014, s. 202-207.

Інформаційні ресурси

1. Slovníkový portál Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV. URL: https://slovnik.juls.savba.sk/
2. Slovenská reč. URL: https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/

Додаток 2

Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 2023/ 2024 н .р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № 1 від «30» серпня 20 23 р. Завідувач кафедри _____ Петріца Н.М
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н. р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «____»_____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н. р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «____»_____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «____»_____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Прізвище ініціали)